

FRANZ SPIRAGO

ZÁZRAK
SVÄTEJ
SPOVEDE

ZÁZRAK
SVÄTEJ
SPOVEDE

FRANZ SPIRAGO

ZÁZRAK
SVÄTEJ
SPOVEDE

Z nemeckého originálu *Das Wunder der heiligen Beichte*, 1931

Vydal: © Zachej.sk, 2018

Preklad: © Rastislav Nemec

Grafika: © Lýdia Valter

Redaktorka: PhDr. Zuzana Ring

Jazyková korektúra: Mgr. Martina Bodnárová, PhD.

Nihil obstat: Mons. Gabriel Ragan

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup – metropolita,
ABÚ Košice – Prot. č. 849/18, 2.7.2018

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho
prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-89866-63-2

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa
nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek
spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným
spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

PÁR SLOV K VYDANIU TEJTO KNIHY

V každej sviatosti je prítomný Boh. V každej jednej môžeme jedinečne zakúšať či vidieť znaky jeho prítomnosti sprevádzané milosťou. Sviatosť zmierenia či spoveď, ako ju bežne nazývame, je miestom zmierenia človeka s Bohom i s Cirkvou.

Idem na spoveď. Bol som na spovedi. Medzi týmito dvoma vetami by sa malo udiat niečo zásadné. Hmatateľné. Premieňajúce. A nemusia to byť len pohnuté emócie, pretože hoci človek po prijatí tejto sviatosti nemusí nič cítiť, aj tak má každá jedna dobre vykonaná svätá spoveď zásadný dopad na duchovný život.

Spiragov text bol napísaný začiatkom 20. storočia. V rokoch 1545 – 1563 prebiehal Tridentský koncil, z ktorého vzišiel Tridentský katechizmus, nazývaný tiež Rímsky katechizmus. Svojou autoritou ho potvrdil pápež Pius V. Za ovocie Druhého vatikánskeho koncilu možno považovať i Katechizmus Katolíckej cirkvi, podpísaný Jánom Pavlom II. Spirago vo svojich textoch čerpal z Tridentského katechizmu. My sme ho tam, kde to bolo vhodné, doplnili podľa aktuálneho znenia Katechizmu Katolíckej cirkvi (KKC).

Spirago v tejto knihe podáva ucelenú náuku o sviatosti zmierenia. Odpovedá na otázky, čo je to hriech a čo spôsobuje v ľudskej duši, objasňuje rozdiel me-

dzi ľahkým a ťažkým hriechom, hovorí o ľútosti a dokonalejšej ľútosti. Všetky odpovede súvisiace so sviatosťou zmierenia hľadá v náuke Katolíckej cirkvi a v Písme. Tiež u cirkevných otcov, ktorých múdrosť preveril čas, a u svätcov, ktorí to najvýrečnejšie svedectvo vydali svojím vlastným životom.

Táto kniha je pozvánkou na vitálny život viery čerpajúcej z bohatstva sviatostí Cirkvi, zvlášť zo sviatosti obrátenia, pretože spoved' „sviatostne uskutočňuje Ježišovu výzvu na obrátenie“ (KKC 1423). Nech prehĺbi naše poznanie, aby sme mohli žiť v radosťi a v pokoji, byť obnovení, zmierení a odpúšťať tak, ako aj nám bolo odpustené.

Zuzana Ring,

vydavateľstvo Zachej.sk

O ČO IDE VO SVIATOSTI ZMIERENIA

*„V nebi bude väčšia radosť
nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie,
ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými,
ktorí pokánie nepotrebujú...“ (Lk 15,7)*

Keď sa ryba chytí na udicu, ihneď pocíti bolesť. Niečo podobné zažíva aj hriešnik. „Čo nám Boh dal ako trest, to nám napokon dopomohlo ku spáse; za náš hriech nám dal pocítiť bôľ; ale práve vďaka takémuto bôľu a smútku sa dokážeme oslobodiť od hriechu.“ (sv. Ján Chryzostom). Vnútorňá ľútosť nad vlastným hriechom a s tým spojený úprimný odklon od vecí a návrat k Bohu sa zvykne volať pokánie.

Celý náš život by vlastne mal byť takýmto neustálym pokáním. Kristus hovorí: „Ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete podobne“ (Lk 13,5). A ďalej: „Beda vám, čo ste teraz nasýtení, lebo budete hladovať! Beda vám, čo sa teraz smejete, lebo budete žiaľovať a plakať!“ (Lk 6,25). Často niekomu pohrozil večným zatratením. Hlavne ľuďom, čo si chcú život len užívať.¹ Ani jeden človek, aj keby si ne-

¹ Porov. Jn 12,25

bol vedomý žiadneho svojho hriechu, by nemal z tohto sveta odísť bez náležitého pokánia (sv. Augustín). Spásu si musíme zaslúžiť pokáním. Asi tak, ako keď lúskaeme orechovú škrupinu a za odmenu sa dostaneme k jadrovníku (sv. Hieronym). Aj veľkí svätí, ako napríklad svätý Alojz, robili veľké pokánie i za svoje nepatrné chyby. Pritom plakali, postili sa, spávali na holej zemi a podobne. Kristus z tohto pokánia učinil sviatosť, keď v deň vzkriesenia daroval apoštolom moc odpúšťať hriechy.

V deň svojho vzkriesenia Kristus prehovoril k apoštolom takto: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané“ (Jn 20,23). Týmito slovami dáva na jednej strane moc odpúšťať hriechy. Na druhej strane veriacim aj prikazuje, aby svoje hriechy vyznávali kňazom. A tým dosahovali odpustenie.

Ustanovenie sviatosti pokánia bol teda prvý dar, ktorý ľudstvo dostalo od vzkrieseného Spasiteľa. Kristus sa v tej chvíli správa ako kráľ, ktorý udeľuje amnestiu zločincovi v deň, keď nastupuje na trón – alebo aj pri inej radostnej udalosti. Lebo Spasiteľ udeľuje v deň svojho vzkriesenia amnestiu, odpustenie celému hriešnemu ľudskému pokoleniu. V deň, keď bol Spasiteľ vzkriesený aj s telom, dáva apoštolom moc, ktorá prebúdza ľudí z duchovného spánku. Zjednotenie oboch týchto udalostí ukrýva v sebe hlboký význam. Skúsme si uvedomiť, že tieto dni, keď boli ustanovené obe sviatosti (sviatosť pokánia a Sviatosť oltárna), stoja ako dva žiariace svietniky na oltári Veľkého piatku, keď Kristus umiera. Za akých podmienok nám Kristus získal toto odpustenie hriechov, naznačil dávno predtým pri týchto udalostiach:

1. Pri uzdravení ochrnutého, ktorý trpel na dnu.² Hriech predstavuje takéto duchovné ochromenie. Aj pri odpustení hriechov sa človeku odporúča nejaký skutok pokánia. Napríklad ochrnutý si mal ako kajúci skutok odniesť svoje lôžko.
2. Pri uzdravení malomocného.³ Hriech predstavuje pre dušu niečo ako malomocenstvo. Každý z nás sa musí ísť ukázať kňazovi a ten ho v mene Božom prehlási za čistého.
3. Pri omilostení Magdalény, ktorá plakala pri Ježišových nohách a začula z jeho úst slová: „Tvoje hriechy sú odpustené“ (Lk 7,48). Vtedy sedela pri Ježišových nohách Magdaléna a plakala, dnes to isté robia hriešnici. S kajúcou myslou sa vrhajú k Ježišovým nohám, ktoré nahrádza Kristov námestník – kňaz. A u neho získavajú odpustenie svojich hriechov.

Vo sviatosti pokánia nastáva jedna udalosť: kajúci kresťan sa spovedá kňazovi, ktorý dostal k tomuto aktu plnú moc. Spovedá sa mu zo svojich hriechov a kňaz mu ako zástupca Boha na zemi tieto hriechy odpúšťa. Z hľadiska liturgického obradu to prebieha nasledovne:

Hriešnik si pokľakne na spovedné kľačadlo, dostane od kňaza požehnanie (a prežehná sa), vysloví najprv prvú časť spovednej formuly, nato vyzná svoje hriechy. Svoju spoved' uzavrie druhou spovednou formulou. Potom mu kňaz položí jednu-dve otázky, dá mu

² Porov. Mt 9

³ Porov. Mt 8

krátke ponaučenie, stanoví nejaké pokánie a nakon mu dá rozhrešenie, s ktorým sa spája ďalšie požehnanie kajúcnika (pri žehnaní nad ním urobí znamenie kríža). V niektorých krajoch sa po tomto požehnaní zvykne pobozkať štóla.⁴ Kajúcnik sa potom vráti do lavice, na svoje miesto alebo k oltáru, aby sa tam pomodlil a prípadne aj pripravil na sväté prijímanie. Kňazské rozhrešenie (absolúcia)⁵ znie takto: „A ja ťa rozhrešujem (čo znamená: oslobodzujem) od tvojich hriechov v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.“⁶ Rozhrešenie sa pritom udeľuje z pozície sudcu (Tridentský koncil 14, kap. 9).⁷ Zaznieva ako náhly blesk z neba, ako stravujúci oheň, ktorý spáli všetky vyznané hriechy.

⁴ Dnes už tento zvyk úplne vymizol (pozn. vyd.).

⁵ Z latinského *ab-solvere* – rozviazať.

⁶ Text rozhrešenia podľa KKC 1449: „Milosrdný Boh Otec, ktorý smrťou a zmŕtvychvstaním svojho Syna zmieril svet so sebou a zoslal Ducha Svätého na odpustenie hriechov, nech ti službou Cirkvi udelí odpustenie a pokoj. A ja ťa rozhrešujem od tvojich hriechov v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.“ (pozn. vyd.).

⁷ KKC 1465: Keď kňaz vysluhuje sviatosť pokánia, vykonáva službu dobrého pastiera, ktorý hľadá stratenú ovцу; službu milosrdného Samaritána, ktorý ošetruje rany; otca, ktorý čaká na márnotravného syna a pri jeho návrate ho víta; spravodlivého sudcu, ktorý nehľadá na osobu a ktorého súd je zároveň spravodlivý a milosrdný. Slovom, kňaz je znakom a nástrojom milosrdnej Božej lásky voči hriešnikovi (pozn. vyd.).